

סילבוס

רומא: עיר, רעיון והיסטוריה: סיור לימודי ע"ש רוני אלנבלום - 45845

תאריך עדכון אחרון 28-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודים רומאניים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' מנואלה קונסוני

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: manuela.consonni@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום

מורי הקורס:

פרופ מנואלה קונסוני,
פרופ אריאל הירשפלד

תאור כללי של הקורס:

הקורס הזה, שהפך למסורת אהובה בשנים האחרונות, שמשך אליו תלמידים רבים ואורחים רבים, היה בבת עינו של פרופ' רוני אלנבלום ז"ל. רוני היה, כמובן, יוזם הרעיון של הקורס ומי שאסף סביבו את המורים שהפכו ברבות הימים לצוות משופשף ומיומן המשכלל את ההוראה בקורס ובמהלך המסע משנה לשנה. הקורס הזה הוא פנינה של למידה עשירה, מורכבת, רצופה מאמץ וחוויות עמוקות. העבודה המשותפת של ארבעת המורים, האמון ההדדי, שיתוף הפעולה הנלהב, היתה חזון נדיר ויקר. ברור שמותו של רוני אלנבלום מותיר אותנו בלי היזם והמוביל שהוא היה, וברור שלא יכול להיות לו תחליף. אבל המפעל שנוצר הוא בעל ערך רב והרבה ממנו יכול לפעול גם הלאה. נראה לנו כי המשכו של הקורס הזה יהיה גם דרך מרגשת לזכור באורח חיוני את רוני אלנבלום, ללמוד את משנתו ולהמשיך אותה. בקורס נציג את ההסטוריה של העיר ואת רישומה של ההיסטוריה האירופית כולה במרחב גיאוגרפי אחד □ רומא.

מטרות הקורס:

לספק לתלמידים סקירה של אחד המקומות החשובים והבסיסיים בהיסטוריה העולמית. לפתח כלים אנליטיים להבנת הקשר בין מרחב, זמן ותופעות היסטוריות והסתבכותן העמוקה. להראות כיצד האינטראקציה שלהם היא התוצר הכלכלי והגיאוגרפי, החברתי-היסטורי, הדתי והפוליטי. לשחזר את ימפקט של מחקרים גיאוגרפיים על אוכלוסיית בני אדם. לאמת את ההשפעה שיכולה להיות היום, בתחום מחקר המסומן בנוכחות מספר תחומים, נקודת מבט גיאו-היסטורית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לשלוט בגוף הידע שנרכש כולל כישורים תרבותיים, מדעיים, אתיים. לפתח מיומנויות של חשיבה ביקורתית וניתוח להפגין ידע, כישורים ונטיות חקירה ביקורתית ותרגול רפלקטיבי. ליישם עקרונות ונהלים מתאימים להכרה, הערכה, פרשנות והבנה של בעיות ובעיות בגבולות הידע.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: שיעורים פרונטלים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

03/12/2023: מבוא לקורס: תיקוף ותוכן העניינים: רומא □ עיר, רעיון והיסטוריה

פרופ' אריאל הירשפלד פרופ' מנואלה קונסוני

מר אבי גולן, הטופוגרפיה של רומא עתיקה. מבוא למורשת הארכיטקטורה והמרחב העירוני: שכבות, מגעים והתפתחות.

פרופ' אלכס יעקובסון, רומא : הרפובליקה, האימפריה והזיכרון

17/12/2023: פרופ' אלכס יעקובסון, הקיסרות: ממשטר חופשי לשלטון יחיד
פרופ' אלכס יעקובסון : העם רומי: מי כלול?

31/12/2023: אריאל הירשפלד : רומא האוגוסטינית כעידן השפע (שיעור המלמד את משנתו של
פרופ' אלנבלום ז"ל)
פרופ' פרופ' איריס שגריר, הכנה לרומא נוצרית, וכנסיותיה.

07/01/2024: פרופ' אריאל הירשפלד: רומא □ מולדת הבארוק. רפורמציה וקונטרפורמציה ופירושן
באומנות הבארוק הרומאית □ ציור, פיסול, ארכיטקטורה ומוזיקה.
- פרופ' הירשפלד □ הקפלה הסיסטינית וה"סטאנזה" של רפאל.

10/03/2024: פרופ' מנואלה קונסוני, ג'וזפה מציני הריסורגימנטו
פרופ' מנואלה קונסוני, הגטו והיהודים

17/03/2024: פרופ' מנואלה קונסוני, המדינה האוניטרית ועליית הפשיזם.
פרופ' מנואלה קונסוני, פשיזם כמשטר וכתרבות.

31/03/2023 : פרופ' אריאל הירשפלד, רומא בקולנוע האיטלקי
התארגנות והודעות לקראת הנסיעה

חומר חובה לקריאה:

1. Emilio Gentile, *La Grande Italia. The Myth of the Nation in the Twentieth Century*, Madison: The University of Wisconsin Press, 2009 [1995]:
Chapter 1: □ *Modernity, Freedom, Italianity* □, pp. 19-39
Chapter 2: □ *Complex of Greatness* □, pp. 40-50
Chapter 3: □ *The Italies of Monarchic Italy* □, pp. 51-62
Chapter 4: □ *The Metamorphosis of a Myth* □, pp. 62-81
Chapter 7: □ *The Man and the Patriot* □, pp. 105-130
Chapter 8: □ *Italy in Black Shirts* □, pp. 143-155
Chapter 9: □ *Remaking the Italians* □, pp. 156-170

2. Paul Ginsborg, *A History of Contemporary Italy. Society and Politics, 1943-1988*, -London: Penguin Books, 1989: □ *Resistance and Liberation* □, pp. 39-71; □ *The Post War Settlement* □, pp. 72-120.

3.

4. John Foot, *The Archipelago: Italy Since 1945*, London: Bloomsbury Publishing, 2018; : *Rebuilding and Remaking Italy*, pp. 17-80

5.

6. מנואלה קונסוני, רזיסטנציה או שואה: זיכרון הגירוש וההשמדה באיטליה, 1945-1985, ירושלים מאגנס, 2010.

7.

8. אלכס נדריי יעקובסון, "הוויכוח על המשטר הרומי: העם, האליטה ומה שביניהם", זמנים 117 (חורף 2012), 32 □ 45

9.

-
10. אלכסנדר יעקובסון, "הרפובליקה הרומית, דמוקרטיה, ומהגות הפוליטית המערבית", קתרסיס 20 (2013), 86 – 125.
11. Alexander Yakobson, "Augustus, the Roman Plebs and the Dictatorship - 22 BCE and Beyond" in Hans Beck and Griet Vankeerberghen (eds), *Rulers and Ruled in Ancient Greece, Rome, and China*, CUP, Cambridge 2021, 269 – 299.
12. אריאל הירשפלד, אל אחרון האלים – מסה על מזרקות רומא. כתר, 2003.
13. Sible de Blaauw, . (2014). "Translations of the Sacred City between Jerusalem and Rome". In: *The Imagined and Real Jerusalem in Art and Architecture*. Leiden, The Netherlands: Brill. https://doi.org/10.1163/9789004270855_008
https://brill.com/display/book/edcoll/9789004270855/B9789004270855_008.xml
14. John Osborne, "The Re-Invention of Rome in the Early Middle Ages", in Kalas, G. and A. van Dijk (eds.), *Urban Developments in Late Antique and Medieval Rome: Revising the Narrative of Renewal*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2021
doi 10.5117/9789462989085_ch07
<https://chooser.crossref.org/?doi10.2307%2Fj.ctv1r4xczg.11>

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

מבחן בכתב / בחינה בעל פה / מבחן מעשי 80 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה 20 %

מידע נוסף / הערות:
